

ningerne tilbage lykkedes det Kursegaliseringsfonden i sin isolerede Skikkelse saaledes som den virkede gennem et Par Maaneder, at gøre det klart, at det var den legitime Efterspørgsel efter udenlandsk Valuta, som var den vigtigste, den egentlige Aarsag til Valutamisøren, og at denne fremkommer, fordi vor Efterspørgsel efter udenlandsk Valuta er større end Tilbudet, saaledes som Forholdet maa blive, naar vi har mere at betale ud end at tage ind i vor Samhandel og vort hele økonomiske Samkvem med Udlandet. Jeg tror, det er vigtigt at understrege og fastholde dette, for at man ikke skal falde tilbage til gamle Vrangforestillinger og dermed miste Forudsætningen for en enig og effektiv Optræden i denne Situation. Vi fik jo under Krigen nogle for vor Handelsbalance positive Aar, og den Lære med Hensyn til, hvilke økonomiske Goder vi da havde at raade over, burde ikke være glemt. At vi maaske forvaltede disse økonomiske Goder paa en mindre rigtig Maade, er en Sag for sig.

Vendepunktet i vor Handelsbalance indtraadte omkring 1914, men endnu i 1919 kunde „Andelsbladet“ efter de tydelige Beviser paa Handelsbalancens Betydning, som vi havde set, dog skrive saaledes, som jeg med den højttærede Formands Tilalelse skal citere: „Vi har“ — skriver Bladet — „hvad man i Pengeverdenen kalder en gunstig Handelsbalance. Under normale Forhold betyder det for den almindelige Befolkning en ugunstig Handelsbalance, fordi det for denne gælder om at faa et Overskud af Varer til Landet“. Jeg konstaterer nu med en vis Tilfredshed, at selv den almindelige Befolkning vistnok har faaet nok af Vareoverskuddets Velsignelser. Det vilde jo være saa skønt og saa rigtigt alt sammen med dette Vareoverskuds Velsignelser, hvis der blot ikke var dette „men“ derved, at disse Vare udefra skulde betales. Og betale dem har vi maattet i rigelig Grad, har maattet det saa stærkt, at den Milliard, vi indtjente under Krigen, nu er gaaet med, saa stærkt, at vi nu staar i den Situation, som præger vor Valuta, hvor vi ikke mere har Dækningsmidler til Disposition. Vi er derfor nu i den Situation, at vi enten maa se den danske Kronens Værdi vedblivende forringes, eller ogsaa maa vi maalbevidst gaa ind i et Arbejde for at holde os dette Vareoverskud fra Livet.

Jeg nævnte, at Krigsaarene havde bragt os den positive Stilling i vor Handelsbalance. Da Krig og Blokade holdt op, mødte allerede 1919 med et Tilbagefald til vor gamle Tilstand paa den mest vold-

somme Maade. Med en Import af 2,4 Milliarder fik vi et Underskud i den rene Handelsbalance af 1,6 Milliard. Bevægelsen fortsattes, om end i mindre stærk Grad, det næste Aar, da vi importerede for ca. 3 Milliarder og Underskuddet blev 1,4 Milliard. Saa kom Krisen, Sammenbrudet, Ruin og Arbejdsløshed, som alene kan begrænse Importen, hvis man ikke frivillig gør det. I 1921 faldt Importbeløbet, fordi den almindelige Nødstilstand ganske simpelt lagde Dæmper paa Købeevnen. Importen var 1,5 Milliard og Underskuddet det relativt lave Beløb af 144 Millioner. 1922 fortsattes denne Bevægelse til Trods for den store Valutadumping, der havde en saa overordentlig ondartet Virkning paa vor indenlandske Produktion og stadig holdt Arbejdsløsheden oppe paa de store Højder, vi endnu vil mindes. Tallene er siden atter gaaet noget op. For 1923 stod vi med en Import af ca. 2 Milliarder, men da Eksporten ogsaa er gaaet i Vejret, er Underskuddet paa Handelsbalancen ca. 375 Mill. Kr. Heraf regner man, at Skibsfarten ved sine indtjente Fragter, Eksport af Værdipapirer o. s. v. giver Dækning for det meste, men tilbage bliver dog et Beløb af godt 150 Millioner, som man maa antage i det væsentlige stod udekket ved Aarets Udgang. Dette er Baggrunden for den Valutamisøre, der nu gør sig gældende saa stærkt i vort Land, og jeg skulde tro, at vi burde lære af disse Tal, at enten maa vi, efter først ganske vist at have oplevet en kunstig Opløstringsperiode af alle vore Erhverv, stimuleret af den uundgaaelige Inflationens Kamferindsprejtning, vente at se nye Sammenbrud, ny Arbejdsløshed og en stor Folkeforarmelse regulere disse Forhold ved at gøre Købeevnen svag og derved gennem begrænse Importen, eller vi maa selv træffe Foranstaltninger og komme Nødens Regulering i Forkøbet ved en maalbevidst Politik overfor vor Handelsbalance. Der findes ikke andre Muligheder end disse to.

Ganske vist er der fremsat Planer om at klare Situationen ved at optage et stort Valutalaan. Jeg vilde tro, at en saadan Udvej burde være den sidste, og at man først burde forsøge den, efter at alle andre Midler var udtømt. Og jeg mener rigtigt nok, at de Forslag, vi fremsætter, viser, at disse Midler langt fra er udtømt endnu. Der er ganske vist opstaaet en ny Teori, der peger paa andre Udveje. Jeg sigter her navnlig til den Teori, som søger Aarsagen til Valutamisøren i en overdreven Udstedelse af Papirsedler, den saakaldte